

DEMENTIE EN NOTARIS IV

*[Mr. Ernst Loendersloot](#)
Sr. kandidaat notaris te
Maastricht
Foto: [Harry Heuts](#)*

Beste lezer,

[Nederland vergrijs](#) en dat betekent in ieder geval dat in absolute aantallen er steeds vaker sprake zal zijn van dementerende ouderen. Ook de notaris krijgt met deze trend te maken en daarom heb ik al eens geschreven over dementie en de notaris. De derde column kunt u [hier nalezen](#).

Iedereen heeft het recht om een testament op te stellen zolang hij of zij maar geestelijk capabel is om duidelijk te maken wat de wensen zijn. Bij mensen met een geestelijke beperking, zoals ouderen met dementie, is dat voor de notaris lastig te bepalen.

Op het moment dat de notaris met de betreffende cliënt spreekt, kan er sprake zijn van een helder moment. Daarom is er een [Stappenplan Beoordeling Wilsbekwaamheid](#) opgesteld zodat de notaris een houvast heeft.

Recent bleek dat ondanks zorgvuldig handelen van de notaris een (uitgesloten) erfgename allerhande wegen zocht om het haar onwelgevallige testament onderuit te halen. De [Rechtbank te Haarlem](#) moest oordelen of het testament wel rechtsgeldig was. In het testament had een dame namelijk haar geregistreerd partner als erfgenaam uitgesloten en haar beide kinderen uit een eerdere relatie tot enig erfgenamen benoemd. Twee maanden na ondertekening van het testament overleed zij en kwam haar partner er achter dat zij dus geen rechten op de erfenis had.

De overledene leed aan [afasie](#) en de notaris heeft daarom het Stappenplan gevolgd. In dat kader heeft de notaris ook een specialist ouderengeneeskunde gevraagd om een deskundigenverklaring. Deze specialist was van mening dat de cliënte in staat was haar vermogensrechtelijke belangen zelf te behartigen.

Met andere woorden: er was geen mogelijkheid om het testament onderuit te halen op grond van de ziekte van de erflaatster.

Waarschijnlijk daarom gooide de onterfde partner het over een (juridisch) andere boeg. De notaris was namelijk zo zorgvuldig geweest dat het testament met de cliënte was doorgenomen in het bijzijn van getuigen. Toen bleek dat het inderdaad de bedoeling was van de cliënte om haar partner uit te sluiten als erfgenaam, is het testament door haar, de getuigen en de notaris getekend.

Het juridische haakje waar de partner zich na het overlijden op beriep was de bepaling van artikel 43 lid 2 Wet op het notarisambt (Wna). Daar is namelijk opgenomen dat als er getuigen bij een akte zijn, de akte dan volledig voorgelezen moet worden in het bijzijn van de getuigen. En dat bleek niet gedaan te zijn. De notaris had namelijk, waar de getuigen bij waren, de akte wel goed doorgenomen maar slechts gedeeltelijk voorgelezen.

Volgens de letter van de wet zou nu het testament ongeldig zijn omdat het niet volledig voorgelezen was in het bijzijn van de getuigen. Gevolg daarvan zou dan zijn dat de partner de hele erfenis zou krijgen.

De rechter in Haarlem heeft in de beslissing in deze zaak de Notariswet geïnterpreteerd. Een belangrijk aspect van deze zaak is voor de rechter dat de notaris zorgvuldig te werk is gegaan: het stappenplan is gevolgd, er zijn meerdere gesprekken gevoerd met de cliënte en een specialist is gevraagd om een mening. Ook het feit dat in de wet staat dat het niet verplicht is een testament altijd in het bijzijn van getuigen te passeren, speelde mee.

Zou de rechter vervolgens de wet naar de letter hebben toegepast dan zouden de notaris en zijn cliënte afgestraft zijn voor de zorgvuldigheid waarmee de notaris te werk was gegaan. Formeel was de aanwezigheid van de getuigen namelijk niet verplicht. Door zo correct te zijn dat er wel getuigen in de kamer aanwezig waren zou het testament ineens nietig zijn als het enige foutje van de notaris was dat hij de tekst niet volledig voorlas.

Uiteindelijk besliste de rechter op 16 mei jl. dat het testament wel geldig was ondanks het feit dat volgens artikel 43 lid 2 Wna de tekst volledig voorgelezen moet worden als er voor gekozen is om getuigen aan tafel te laten aanschuiven.

Mr. Ernst Loendersloot
kandidaat notaris te Maastricht
Telefoon 043-3509950.

Kijk ook eens op www.ntrs.nl of scan de QR code hieronder.

